

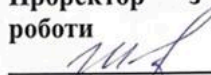
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

Ярослав ШТАНЬКО

“29”

2025 р.

КОМПЛЕКСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ОБ’ЄКТА

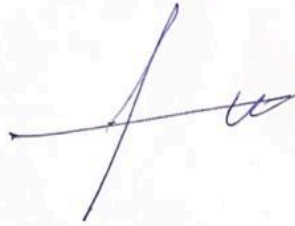
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	Архітектура та містобудування
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

Доктор технічних наук, професор

Микола ГАБРЕЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри архітектури та будівництва
протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Юрій ОГОНЬОК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	<u>mykola.habrel@ukd.edu.ua</u>
Номер аудиторії чи кафедри	<u>Кафедра архітектури та будівництва 203 ауд.</u>
Посилання на сайт	
Сторінка курсу в СДО	<u>Комплексне дослідження архітектурного об'єкта</u>

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни «Комплексне дослідження архітектурного об'єкту» – опанування студентами знань, умінь та навичок щодо досліджень та проектних розробок з комплексного дослідження архітектурних об'єктів.

Дисципліну «Комплексне дослідження архітектурного об'єкту» слід розглядати, як складову частину в циклі підготовки фахівців в галузі архітектури та містобудування. Вона є необхідною складовою фахової підготовки для кваліфікованого виконання професійних обов'язків фахівців зазначеної спеціальності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основи комплексного дослідження архітектурних об'єктів;
- основи проектування будівель і споруд та їх комплексів у відповідності з встановленими до них функціональними вимогами, об'ємно-планувальною специфікою, законами будівельної фізики та архітектурно-художньої виразності.
- основи проектування і ведення будівництва громадських центрів, їх структурних частин, будівель і споруд, їх роль і взаємозв'язок;
- принципи об'ємно-планувальних і конструктивних рішень;
- методики архітектурно-історичного аналізу, архівних досліджень;
- прийоми натурного дослідження пам'яток архітектури;

вміти:

- поєднувати теоретичні знання та практичні навички з розробки проектів комплексного дослідження архітектурних об'єктів;
- виконувати архітектурно-будівельні рішення з конструкції об'єктів, користуватись довідковою і технічною літературою.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Комплексне дослідження архітектурного об'єкту» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів вказані відповідно до освітньої програми “Архітектура та містобудування”, введеної в дію ЗВО “Університет Короля Данила” 01.09.202 року Наказ №12/од)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням	РН02. Мати спеціалізовані вміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та або провадження інноваційної

чинних нормативно-правових документів у сфері архітектури та будівництва, для вирішення складних інженерних задач відповідно до спеціалізації. СК05. Здатність будувати та досліджувати моделі ситуацій, об'єктів та процесів будівництва та цивільної інженерії. СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування. СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проектування, організовувати процес проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проектування. СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.	діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур. РН03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій. РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища. РН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики. РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	II		
Семестр	III		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	14 год.	-
	Практичні	16 год.	-
Самостійна робота		30 год.	-

Форма підсумкового контролю		Екзамен
------------------------------------	--	----------------

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Новітні підходи в архітектурному проєктуванні будівель і споруд, законодавство та архітектурно-проектна справа, сучасні проблеми архітектури та містобудування, містобудівний аналіз,	Системний аналіз проблемних ситуацій

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу Змістовий модуль I.

Поняття про комплексне дослідження архітектурних об'єктів

Тема 1. Основні поняття про комплексне дослідження архітектурного об'єкту.

Методично-правові основи, мета та задачі реконструкції. Основні поняття та визначення. Природа та специфіка реставрації. Венеціанська хартія. Бібліографічні та архівні дослідження.

Тема 2. Сучасна теорія та практика комплексного дослідження архітектурного об'єкту на прикладі реконструкції історичних міст.

Історичне місто як система архітектурних ансамблів. Сучасна практика реконструкції історичних міст. Нормативно-правове та організаційне забезпечення реконструкції історичної забудови та комплексів. Зони охорони пам'яток як механізм збереження історичної забудови. Засоби вирішення інженерно-технічних проблем реконструкції історичних міст.

Тема 3. Пам'ятки архітектури їх історичне і художнє значення, як комплексне дослідження архітектурного об'єкту.

Визначення терміну «пам'ятка архітектури». Теоретичний і практичний досвід реставрації. Облік та пошук пам'яток архітектури та містобудування. Проблеми реконструкції та реставрації.

Змістовий модуль II.

Особливості комплексного дослідження архітектурного об'єкту

Тема 4. Характеристика комплексного дослідження архітектурних об'єктів

Консервація. Спів розмірність консервації з ремонтом пам'ятки. Консервація споруд у вигляді руїн. Визначення процесу руйнації пам'ятки.

Тема 5. Збереження містобудівної вартості архітектурного об'єкту. Фіксації об'єкту архітектури.

Фрагментарна та цілісна реставрація архітектурного об'єкту. Відтворення об'єкту методом створення «копії», як компромісний варіант збереження втраченої пам'ятки. Принцип аналітичного методу. Фіксації об'єктів архітектури. Види і задачі фіксації.

Тема 6. Проект реставрації, реконструкції та дослідження архітектурного об'єкту.

Особливості процесу реставраційного проектування. Основні стадії реставраційного проектування. Ескізний проект реконструкції та реставрації. Графічна реконструкція.

Тема 7. Реалізація проекту комплексного дослідження архітектурного об'єкту. Пристосування архітектурних об'єктів.

Особливості реставраційного процесу. Режим реставраційних робіт на пам'ятках дерев'яного зодчества. Фотофіксація. Технологічні рекомендації по проведенню робіт. Проект пристосування.

Зміст практичних занять

Тема 1. Основні поняття про комплексне дослідження архітектурного об'єкту.

Методично-правові основи, мета та задачі реконструкції. Основні поняття та визначення. Природа та специфіка реставрації. Венеціанська хартія. Бібліографічні та архівні дослідження.

Тема 2. Сучасна теорія та практика комплексного дослідження архітектурного об'єкту на прикладі реконструкції історичних міст.

Історичне місто як система архітектурних ансамблів. Сучасна практика реконструкції історичних міст. Нормативно-правове та організаційне забезпечення реконструкції історичної забудови та комплексів. Зони охорони пам'яток як механізм збереження історичної забудови. Засоби вирішення інженерно-технічних проблем реконструкції історичних міст.

Тема 3. Пам'ятки архітектури їх історичне і художнє значення, як комплексне дослідження архітектурного об'єкту.

Визначення терміну «пам'ятка архітектури». Теоретичний і практичний досвід реставрації. Облік та пошук пам'яток архітектури та містобудування. Проблеми реконструкції та реставрації.

Тема 4. Характеристика комплексного дослідження архітектурних об'єктів

Консервація. Спів розмірність консервації з ремонтом пам'ятки. Консервація споруд у вигляді руїн. Визначення процесу руйнації пам'ятки.

Тема 5. Збереження містобудівної вартості архітектурного об'єкту. Фіксації об'єкту архітектури.

Фрагментарна та цілісна реставрація архітектурного об'єкту. Відтворення об'єкту методом створення «копії», як компромісний варіант збереження втраченої пам'ятки. Принцип аналітичного методу. Фіксації об'єктів архітектури. Види і задачі фіксації.

Тема 6. Проект реставрації, реконструкції та дослідження архітектурного об'єкту.

Особливості процесу реставраційного проектування. Основні стадії реставраційного проектування. Ескізний проект реконструкції та реставрації. Графічна реконструкція.

Тема 7. Реалізація проекту комплексного дослідження архітектурного об'єкту. Пристосування архітектурних об'єктів.

Особливості реставраційного процесу. Режим реставраційних робіт на пам'ятках дерев'яного зодчества. Фотофіксація. Технологічні рекомендації по проведенню робіт. Проект пристосування.

Зміст самостійної роботи студентів Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Комплексне дослідження архітектурного об'єкту»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	30	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	
Підготовка звітів з практичних робіт	5	
Підготовка до поточного контролю	5	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	5	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі необхідні для здобувачів теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни “Комплексне дослідження архітектурного об'єкту” представлені в “Системі дистанційної освіти”:
<https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=5477>

Відвідування занять є важливою складовою процесу навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. З порядком та графіком відпрацювання пропущених занять викладач знайомить студентів на

першому занятті. Під час виконання презентацій, графічних завдань та письмових тестових завдань проміжного чи підсумкового контролю недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила. Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та / або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.	<i>Словесні методи:</i> лекція, розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж. <i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження, комп'ютерні і мультимедійні методи. <i>Інтерактивні методи:</i> дискусія-диспут, мозковий штурм, тренінгові заняття, бесіда-діалог. <i>За характером логіки пізнання:</i>	Екзамен
РН03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.	<i>індуктивний, дедуктивний, традиктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація,</i>	
РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.	<i>виокремлення основного, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький.</i> <i>Методи самостійної роботи</i>	
РН11. Приймати ефективні рішення у		

сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики. РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.		
---	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Максимальна кількість балів за аудиторну роботу - 60 балів. До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену (ІІІ семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Здобувачі, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Безлюбченко О.С., Гордієнко С.М., Завальний О.В. Планування міст і транспорт. Харків: ХНАМГ, 2009.
2. Габрель М.М. Основи проектування великих територіальних об'єктів: конспект лекцій з курсу “Основи районного планування” (для студентів напряму 6.1201 - Архітектура). Львів: Нац. ун-т “Львівська політехніка” 2003. 176 с.
3. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем: монографія. Київ: Видавничий дім А.С.С. 2004. 400 с.
4. Габрель М.М. Просторовий потенціал в архітектурно-урбаністичному проектуванні: навч. посіб. / М.М. Габрель, Г.М. Юрчишин. - Івано-Франківськ, ІФТУНГ, 2015. 314 с.
5. Гетун Г. В. Архітектура будівель і споруд. Книга 1. Основи проектування: Підручник. Київ: Кондор, 2011 р. 387 с.
6. Гетун Г.В. Основи проектування промислових будівель. Київ: КОНДОР, 2003.-210 с.
7. Осітнянко А.П. Планування розвитку міста: Монографія. – К: КНУБА, 2001.
8. Проектування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – Ч. 2. – 544 с. – (Серія «Міське будівництво та господарство»).
9. Черкес Б.С. Архітектура сучасності : остання третина ХХ–початок ХХІ століть : навч. посіб. / Б. С. Черкес, С. М. Лінда ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т ”Львів. політехніка”. 2-ге вид. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. 380 с.

Допоміжна

10. Биваліна М.В. Інженерний благоустрій міських територій. Містобудівні методи оцінки якості міського середовища: Навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2013. 220 с.
11. Брусак Р. Проблеми стратегічного планування розвитку населених пунктів та територій / Р. Брусак, Г. Дроботенко, В. Левчишин. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 260 с.
12. Дубинський В. П. Конспект лекцій з курсу “Теорія і критика сучасної архітектури” (кінець ХІХ – ХХ – початок ХХІ ст.) (для студентів 5 курсу спеціальності 7.06010202, 8.06010202 “Містобудування”). Харків: ХНУМГ, 2013. 123 с.

13. Історія української архітектури. Київ: «Техніка», 2003.
14. Ключниченко Є.Є. Соціально-економічні основи планування та забудови міст. Київ: НДПІ містобудування, 1999. 348с.
15. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Ч. II. Розпланування та забудова міст. Львів, 2001.
16. Юрченко Є.О. Розвиток механізмів державного архітектурно-будівельного контролю в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Юрченко Євгеній Олександрович ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків, 2014. 20 с.

Інформаційні ресурси

17. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. - Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf>
18. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/08/DBN_V-2-2-15-2019.pdf
19. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN_V-2-2-9-2018-Gromadski-budynky.pdf
20. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. - Київ: Мінрегіон України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
21. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. - Київ: Мінрегіон України, 2018. <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V23-5-2018.pdf>
22. ДБН А.3.1-5-2016. Організація будівельного виробництва. — К.: Мінрегіонбуд та ЖКГ України, 2016. https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2021/01/DBN_A31-5-2016_Organizatsiya-budivelnogo-virobnitstva.pdf
23. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення. — К.: Мінрегіонбуд України, 2012. URL:

https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074220455066862610?doc_type=2